

MEMO

Aan	Het college van B&W en de gemeenteraad van Groningen
Van	Coen Houthoofd & Stijn Ringnalda
Afdeling	Stadsontwikkeling
CC	
Datum	
Onderwerp	Gebruik deelscooters 2023 na helmplicht snorfietsen

Aanleiding

Sinds 1 januari 2023 is er een helmplicht ingevoerd voor alle snorfietsen in Nederland, dus ook de deelscooter. Wie geen helm draagt, riskeert een boete van €100. Aanbieders Check en Felyx hebben de deelscooters in Groningen inmiddels voorzien van helmen en haarnetjes. In zowel de rapportage als de evaluatie stellen we dat het gebruik van de deelscooter hoogstwaarschijnlijk zal dalen in 2023 ten opzichte van 2022. Felyx geeft zelf ook aan dat ze een daling in het aantal gebruikers verwachten maar dat deze daling slechts tijdelijk is.

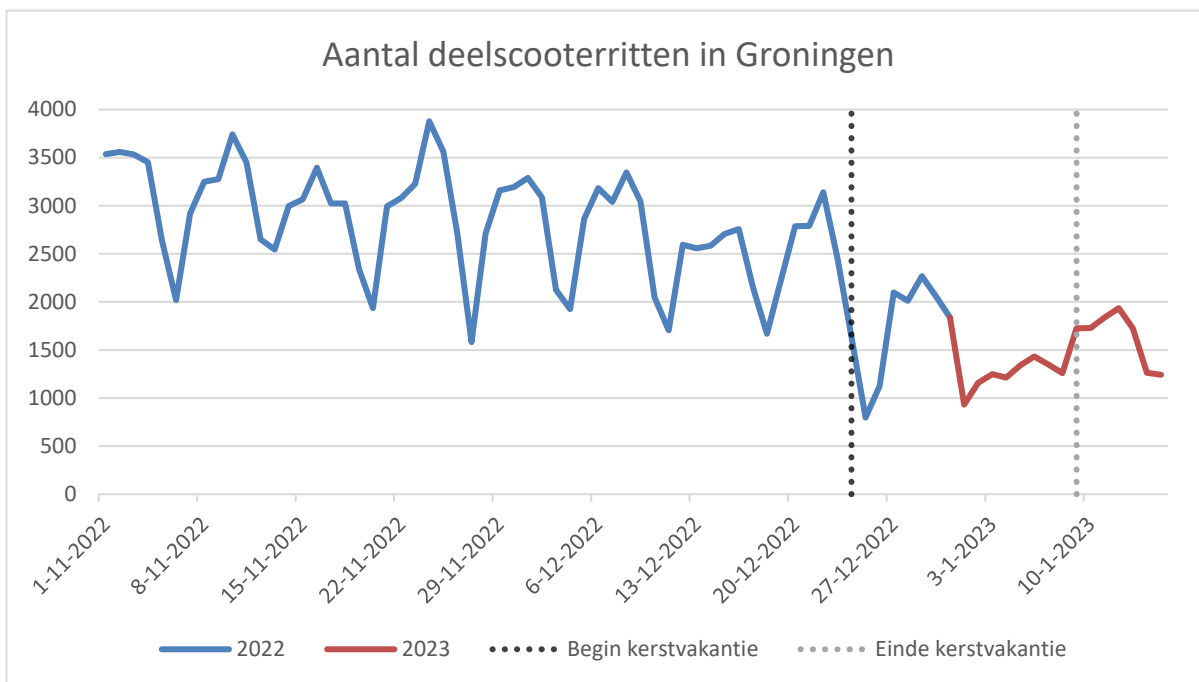
Om alvast een eerste inzicht te krijgen in het effect van deze helmplicht vergelijken we in deze memo het gebruik van de deelscooter in maand januari 2023 met de maand januari 2022. Hierbij moet men rekening houden dat er nog bepaalde corona-maatregelen bestonden in maand januari 2022. Deze maatregelen zorgden voor minder vervoersbewegingen van bewoners. Hierdoor ligt het deelscootergebruik in de maand januari 2022 waarschijnlijk lager. Daarnaast wordt de maand januari 2023 vergeleken met de gemiddeldes van december 2022. Hierbij moeten we wel rekening houden dat 31 dagen een korte periode is en dat het deelscootergebruik in de wintermaanden het laagst is van het hele jaar. Het effect van de helmplicht op het gebruik van de deelscooter kunnen we beter meten en laten zien over een langere periode. Zo wordt de invloed van uitschieters en externe effecten, zoals het weer, geminimaliseerd.

Gebruik voor- en na de helmplicht:

Onderstaande tabel laat het gemiddelde aantal deelscooterritten per dag zien voor de periodes 1-31 januari 2022, 1-31 december 2022 en 1-31 januari 2023. Ook is het gemiddeld aantal ritten per scooter per dag toegevoegd. Als we de maand januari in 2022 vergelijken met de maand januari in 2023 zien we zeer lichte daling in het aantal ritten. Vergeleken met december, een maand voor de helmplicht, zien we in de maand van januari 2023 wel een sterkere daling in het gemiddeld aantal ritten. Figuur 1 laat de ontwikkeling van het aantal deelscooterritten zien per dag over de periode 1 november 2022 tot en met 15 januari 2023. De rode lijn begint op 1 januari 2023. Op deze datum ging de helmplicht voor snorfietsen in. Ook zijn het begin en het einde van de kerstvakantie gemarkeerd. In de grafiek zien we dat het deelscootergebruik piekt op doordeweekse dagen en lager ligt in het weekend. In de kerstvakantie zien we een scherpe daling in het aantal deelscooterritten. Vanaf 1 januari kunnen we voorzichtig de eerste effecten van de helmplicht observeren. Het aantal ritten ligt in de eerste week van januari erg laag. Een mogelijke verklaring voor het lage aantal ritten is dat de eerste week van januari 2023 nog in de kerstvakantie valt. In de tweede week van januari zien we dat het aantal ritten niet boven de 2000 komt.

Tabel 1: deelscootergebruik over verschillende periodes

	1 - 31 januari 2022	1 – 31 december 2022	1 – 31 januari 2023
Gemiddeld aantal ritten per dag	1530	2384	1468
Gemiddeld aantal ritten per dag per scooter	3,8	6,0	3,7

Figuur 1: ontwikkeling aantal deelscooterritten in 2022 en 2023

Reflectie helmplicht

De periode waarin we het effect van de helmplicht hebben gemeten is slechts beperkt tot een maand. We zien zoals verwacht een daling in het gebruik van de deelscooter. De trend van een daling in het deelscootergebruik hoeft niet blijvend te zijn. Zo geldt in Amsterdam al langer de helmplicht doordat de deelscooters een maximum snelheid hebben van 45 kilometer per uur. Bij de invoering van de helmplicht was er daar eerst ook een daling in het gebruik van de deelscooter. Inmiddels zien we dat het gebruik in Amsterdam erg hoog ligt met een gemiddeld aantal ritten per scooter per dag van boven de 7. Of dit ook in Groningen het geval gaat zijn, valt te bezien.

Het is duidelijk dat de helmplicht een barrière vormt voor deelscooters. Voor de ene gebruiker zal de barrière hoger liggen dan de andere. Dit kan mogelijk van invloed zijn voor het kannibalisatie-effect van de deelscooter. Zo kan de barrière om een deelscooter te pakken voor mensen die anders zouden fietsen wellicht hoger worden. Dit zou kunnen betekenen dat meer mensen kiezen voor een actieve manier van bewegen met een (deel)fiets in plaats van de deelscooter. Er is dus verder onderzoek nodig om het effect van de helmplicht op het deelscootergebruik in Groningen verder te duiden. Mocht er besloten worden tot verlenging van de vergunning voor het aanbieden van deelscooters, dan is dit interessant om mee te nemen in toekomstige evaluaties.

Conclusie

In de maand januari 2023 zien we een daling in het aantal ritten met de deelscooter. In vergelijking met januari 2022 is het verschil in het gebruik van de deelscooters echter verwaarloosbaar. In deze MEMO beschikken we alleen over de data van de maand januari. Dit maakt het lastig om nu al harde conclusies te trekken over de invloed van de helmplicht op het deelscootergebruik in Groningen. Monitoring over een langere periode en verder onderzoek is nodig om het effect van de helmplicht op het deelscootergebruik beter te meten.